

Een geval van neus-prothese

door **Max M. Krings**, Tandarts.

Voor het geval, dat ik U zal beschrijven, werd mijn hulp als tandarts ingeroepen, aangezien door eene plastische operatie door den chirurg om verschillende redenen niet het gewenschte resultaat zou kunnen worden verkregen.

Patiënt was lupuslijder en vond na verschillende geneesmethoden gevolgd te hebben en operaties te hebben doorstaan, genezing door de Finsen-behandeling, welke te Rotterdam werd aangevangen, en te Groningen is voltooid. Het verloren gegane gezichtsgedeelte, de neus, werd door mij door eene prothese vervangen. Het geldt alleen het kraakbeenige en weeke neusgedeelte; de neusbeentjes zijn intact. 't Neusseptum is verwoest, ofschoon men uit de fotografie zou opmaken, dat dit aanwezig is. Het daar zichtbare gedeelte is slechts een ligamentje ter dikte van c.a. 3 m.m. dat de neusopening uitwendig in linker en rechter neusgat verdeelt.

Als begin van de behandeling nam ik eene Stentsafdruk van het gezichtsgedeelte dat ligt tusschen binnen-ooghoeken, wangen en bovenlip. Het hiervan vervaardigde model gebruikte ik voor het minder fijne werk. Vervolgens nam ik een gipsafdruk van het zelfde gedeelte, na eerst de neusgaten met zeer zachte Stentsmassa te hebben gevuld, welke Stentsstukjes mee overgingen in de gipsafdruk en ik zoodoende een goed model kon vervaardigen

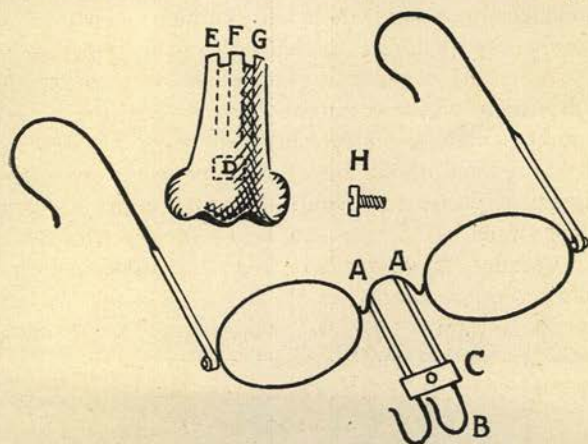
ook van het inwendige van de neusholte. Vervolgens nam ik nog enkele afdrukken van personen uit mijne omgeving, waar ik modellen van vervaardigde, teneinde geen fouten te maken in de anatomische bouw van de door mij te modelleeren neus, welke modellen voor eventueele latere gelegenheden wederom diensten kunnen bewijzen.

Op mijn Stents-model modelleerde ik vervolgens van roode was ter dikte van één plaatje een neus, zooals deze volgens patiënt ongeveer moest zijn geweest, en in overeenstemming met diens uiterlijk en ongeveer van denzelfden vorm zooals die in zijne familie volgens verschillende mij afgestane portretten, voorkomt. Het aldus verkregen wasmodel werd op het model (gips-afdruk) passend gemaakt. Voordat ik verder ging de neus van caoutchouc te vulcaniseeren moest mijne keuze gemaakt worden voor de bevestiging. Op zeer verschillende wijzen is dit door voorgangers gedaan. 't Beste beviel mij de wijze zooals beschreven door Philip Kurtz D. D. S. (Dental Cosmos 1908) d. w. z. ik zocht de bevestiging van boven door een bril, aan de onderzijde door klammers die in de neusholte (-gaten) naar boven reiken. Methoden, zooals Jung beschrijft, door alleen klammers, die in de neusholte door knippen de prothese moeten vasthouden alsmede kleefmethoden met collodium etc. volgens Castan, zijn niet aan te bevelen.

Ik nam een frame van een bril dat de patient van breedte en hoogte goed zat. Aan de brug van de bril soldeerde ik bij A. A. twee platte beugeltjes die naar onderen eindigen in in de neus opgaande ronde gouden haken (B).

De beugeltjes sluiten op het gezicht aan, de haken zijn juist vrij van de binnenzijde van den neus. Daarna soldeerde ik een metalen plaatje C. aan de buitenzijde op de beugeltjes, waarin een gat werd geboord. Vervolgens werd het wasmodel aan de binnenzijde van twee gleuven voorzien, waar de beugeltjes in passen. Deze gleuven zijn op de figuur gestippeld aangegeven. Aan de bovenzijde

kreeg de wasneus drie puntjes, welke naast en tusschen de beugeltjes en onder de brug vallen. Vervolgens werd aan de binnenzijde een metalen voetje (D) waarin een gat met schroefdraad, aangebracht dat, als de wasneus en de bril in den juisten stand op het gezicht van den patiënt

geplaatst waren, sluit op het plaatje C van het frame. Het schroefje H volmaakt het apparaat en dient tot bevestiging van neus aan frame. Dit schroefje wordt aan de binnenzijde ingedraaid, terwijl de kop niet dikker is dan de beugeltjes en daar juist tusschen valt. Nu werd de neus ge vulcaniseerd van harde caoutchouc. Ik verkoos dit materiaal boven andere, daar o.a. platina met porcelein overtrokken, celluloid, harde caoutchouc met zachten rand, papier-maché, nadeelen opleveren.

Platina zal bij vriezend weder zoo sterk afkoelen dat pijnlijke huidaandoeningen ontstaan; Celluloid is voor rookers zeer gevaarlijk; zachte caoutchouc laat zich slecht verwerken, terwijl de verf scheurt bij eenige bewegelijkheid; papier-maché is niet ongevoelig voor vocht. Op het model werd van de randen een weinig weggeradeerd om eene betere aansluiting te krijgen. Het afwerken geschiedt met

vijl en schuurpapier; er werd niet gepolijst. Vervolgens werden neus en frame door de schroef H. verbonden, het toestel door den patient opgezet en overgegaan tot 't aanbrenge van de kleur, 't geen ik door een schilder liet doen. Genomen werd de gewone portretverf, die, mits met een weinig terpentijn verdund, zeer goed op de caoutchouc houdt. Prof. Albrecht scheen met deze wijze van kleuren weinig succes te hebben; in de Monatschr. für Zahnk. kunde 1906 qualificeerde hij deze methode als onbruikbaar, wat ik beslist tegenspreek.

Het aldus verkregen apparaat overtrof de verwachtingen. De aansluiting en kleur zijn zeer goed, de prothese is zeer gemakkelijk op en af te zetten en door het schroefje H. in twee deelen te splitsen, wat zeer gemakkelijk is bij 't vulcaniseeren en bij eventueele veranderingen of reparaties. De drie tandjes E. F. en G. en de gleuven aan de binnenzijde waar de beugeltjes in vallen, beletten het draaien volkomen. De ademhaling is niet gehinderd terwijl de secreten door de neusgaten van de prothese kunnen afvloeien. De klammers in de neus raken deze niet aan de binnenzijde wanneer het gezicht in rust is; slechts bij spierbeweging (spreken, lachen, hoesten etc.) drukken dezen aan, en verhinderen, dat de prothese van het gezicht afwijkt.

Binnen korten tijd zal ik overgaan tot het vervaardigen van een nieuw apparaat met enkele verbeteringen, (meer edel metaal; geene veranderingen in het principe) waarmee evenwel gewacht moet worden, daar patient lijdende is aan eene ontsteking van de traanzakjes, waarvan de genezing nog eenigen tijd kan aanhouden.

GRONINGEN, Mei 1909.